

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00125345447 / 125 705 200
Konu : Soru Önergesi (7/47122)

25.08.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/47122

İlgi : 31.07.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1905696 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hatay Milletvekili Sayın Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN tarafından verilen 7/47122 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 74049951-E846-48D1-9329-075BD65F4372

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

DİLEK GÜNGÖR

Şef

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Hatay Milletvekili Sayın Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN'a Ait 7/47122 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Bakanlığımızca gümrük işlemlerinin etkin, hızlı ve güvenli şekilde yürütülmesi ile gümrük kapılarındaki bekleme sürelerinin azaltılması amacıyla fiziki ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi, dijital gümrük uygulamalarının yaygınlaştırılması, risk esaslı kontrol sistemlerinin geliştirilmesi, analiz ve hedefleme kapasitesinin artırılması ile kamu kurumları ve komşu ülke gümrük idareleriyle iş birliği ve koordinasyonun güçlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında Tek Pencere Sistemi (TPS), NCTS, Konteyner ve Liman Takip Sistemi ile diğer dijital uygulamalar geliştirilmekte, gümrük kapılarındaki işlem yoğunluğu yakından takip edilerek gerekli operasyonel tedbirler alınmaktadır. İhracatta yükün deniz limanlarında ve kara kapılarında gümrük gözetiminde ortalama bekleme süreleri Bakanlığımızca üçer aylık periyotlarla takip edilmekte ve dönemsel farklılıklara ilişkin gerekli değerlendirmeler yapılmaktadır.

2016 yılından bugüne kadar yapılan ortak çalışmalar neticesinde; Tarım ve Orman Bakanlığınca düzenlenen 37 adet belge Bakanlığımız TPS üzerinden elektronik ortama alınmış olup, söz konusu dijital belgelerin gümrük beyanname ekinde elektronik olarak beyan edilebilmesi sağlanmıştır. TPS'ye daha fazla belgenin dahil edilmesi amacıyla iki kurum arasında ortak çalışmaların sürdürülmesi konusunda mutabakata varılmış olup, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen ve gümrük beyannamesine eklenmesi zorunlu olan izin ve onay belgeleri arasında yer alan; Veteriner Sağlık Sertifikaları'nın, Model Sertifika Belgesi ile Numune Alma ve Analiz Sonuç Raporu'nun, Tarım ve Orman Bakanlığı İhracat Ön İzin Belgesi'nin elektronik ortama aktarılarak TPS üzerinden düzenlenebilmesi amacıyla çalışmalar başlatılmıştır.

Sınırlardan öncelikli geçiş konulu 2019/22 sayılı Genelge ile izinli gönderici kapsamında yapılan ihracat taşımalarında öncelikli sınır geçiş uygulaması Kapıkule Gümrük Müdürlüğü'nde devreye alınmıştır. Bakanlığımızca söz konusu uygulama yakından takip edilmekte olup, sınır kapılarındaki araçların dağılımı, uygulama kapsamındaki öncelikli geçişlere kıyasen diğer araçların sınır geçişlerindeki bekleme süreleri sürekli raporlanarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, gümrük kapılarındaki geçişlerin hızlandırılması ve bekleme sürelerinin azaltılmasını teminen karşı ülke gümrük idareleriyle gerek üst düzeyde gerekse yerel düzeyde gerekli temaslar düzenli olarak sürdürülmektedir.

Gümrüklü yer ve sahalara gelen araç ve eşyaların kontrolleri ihbar, istihbarat, risk analizi ve rutin kontrol gibi yöntemlerle çok kademeli bir kontrol mimarisi içerisinde, X-Ray tarama sistemleri, diğer görüntüleme sistemleri, dedektör köpekler ve fiziki muayene benzeri uygulamalar ile gerçekleştirilmektedir. Son yıllarda gümrük işlemlerinin hızlandırılması ve kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerinin daha da etkinleştirilmesi amacı ile fiziki ve teknik altyapının yanı sıra bilişim ve yazılım alanlarında da yatırımlar yapılmış, farklı cins ve modelde toplam 85 adet Araç ve Konteyner Tarama Sisteminin Gümrük kapılarımızda 7 gün 24 saat esasına göre kesintisiz olarak hizmet vermesi sağlanmıştır.

Öte yandan, Türkiye Gümrük Bölgesinde transit rejimi kapsamında, yüksek vergi yüküne veya ticaret politikası önlemlerine tabi bulunan ya da kaçakçılığa konu edilebilecek nitelikte eşya taşıyan araçlar, Araç Takip Sistemi (ATS) mobil üniteleri aracılığıyla takip edilmektedir. Sistemin teknolojik imkânlar doğrultusunda geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmekte, yeni nesil teknolojilerin araç ve eşya takibi süreçlerine entegrasyonu yönünde

yatırım ve çalışmalar gerçekleştirilmekte, kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla ATS mobil ünite sayısı da artırılmaktadır.

Ülkemizin 2016 yılında taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması'nın uygulanmasında ulusal koordinasyonu sağlamak üzere 2019/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesi kurulmuştur. Komite çalışmalarının amacı, gümrük ve dış ticaret işlemlerinde bürokratik süreçlerin basitleştirilmesi ve hızlandırılması yoluyla, uluslararası pazarlarda rekabet gücümüzün artırılarak ülkemizin dünya ticaretinden aldığı payın yükseltilmesidir. Yapılan çalışmalarda, başta DTÖ ve Dünya Gümrük Örgütü olmak üzere uluslararası örgütlerin çalışmaları takip edilmekte, Avrupa Birliği ile uyum süreçleri gözetilmektedir. Komite üyeleri arasında, Türkiye İhracatçılar Meclisi ile Tarım ve Orman Bakanlığının yanı sıra toplam 23 üye bulunmakta olup, dış ticaret operasyonlarında ve sınır idarelerinde yer alan tüm resmî kurumlar ile alınan kararlardan etkilenen özel sektör paydaşlarının temsilcileriyle iş birliği ve koordinasyon içerisinde faaliyetler yürütülmektedir. Kalkınma Planı ile Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan 624 ve 625 numaralı tedbirler çerçevesinde, farklı kurumlarca yapılan kontrol, izin ve onay süreçlerinin basitleştirilmesi ve bu süreçlerde aranan belgelerin azaltılması, gümrük hizmetlerinde tahsil edilen ücretlerin gözden geçirilerek uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi yönünde çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızca, ülkelerimiz arasındaki “ticaret akışının hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi” hedefi doğrultusunda, gümrükler alanında iş birliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda, geçiş sayılarının artırılması, gümrük muhafaza ve kaçakçılıkla mücadele başta olmak üzere gerek üst düzey ve teknik düzeyde temaslar sağlıklı bir şekilde devam etmektedir. Bu doğrultuda, Suriye ile 4.12.2025 tarihinde gerçekleştirilen Gümrük İdaresi Başkanları Toplantısı vesilesiyle, “Ortak Gümrük Komitesi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı” imzalanmış ve ülkemizdeki iç onay süreçleri tamamlanmıştır. Suriye tarafının iç onay sürecini tamamlamasını müteakip; eğitim, gümrük muhafaza, risk yönetimi ve gümrük kontrolleri ile bilgi teknolojileri alanlarında çalışma gruplarının kurulması ve mevcut ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.